

# Η Εύβοια στα χρόνια των ηρώων

## ΣΚΗΝΗ 1

**Αφηγητής 1 :** Όταν το 1453 έπεσε η Βασιλεύουσα, χιλιάδες Έλληνες σκλαβώθηκαν στους Τούρκους. Η Χαλκίδα και γενικά η Εύβοια, έστω και υποταγμένη τους Βενετούς, άντεξαν άλλα 17 χρόνια αλλά, από το 1470 και μετά, σκλαβώθηκαν στους Αγαρηνούς.

**Αφηγητής 2 :** Σκλαβώθηκαν στη χειρότερη σκλαβιά που γνώρισε τούτη η πατρίδα. Στη σκλαβιά των Τούρκων!

**Αφηγητής 1 :** Και τι δεν πέρασαν οι Ευβοιώτες στα χρόνια τι σκλαβιάς. Και τι δεν πέρασαν....

(Σκηνή : Μια γυναίκα αναζητάει στη Μητρόπολη τον Μητροπολίτη Ευρίπου)

**Χαλκιδέα :** Δέσποτα Γρηγόριε, βοήθεια! Σε παρακαλώ, σώσε μας!

**Μητροπολίτης Ευρίπου Γρηγόριος :** Καλησπέρα, τέκνον μου. Τι σου συμβαίνει;

**Χαλκιδέα :** Δέσποτα, η κόρη μου, η κορούλα μου!

**Μητροπολίτης Ευρίπου Γρηγόριος :** Η Αντιγόνη; Τι έπαθε;

**Χαλκιδέα :** Το βλαστάρι μου, Δέσποτα! Ήρθαν πριν καμιά ώρα στο σπίτι μας κάτι καβαλάρηδες, του Μπέη άνθρωποι ήταν. Εκεί που καθόμαστε, μπήκαν στο κονάκι μας και την άρπαξαν! Την ορέχτηκε ο Μπέης, μας είπαν, θα τη βάλει στο χαρέμι του!

**Μητροπολίτης Ευρίπου Γρηγόριος :** Θεέ μου, θα την ατιμάσει!

**Χαλκιδέα :** Πρέπει να τη βοηθήσεις, Δέσποτα! Σώσε την από τους Τούρκους!

**Μητροπολίτης Ευρίπου Γρηγόριος :** Αυτό θα κάνω! Φεύγω αμέσως για το σπίτι του Μπέη. Δε θα τον αφήσω να ατιμάσει το κορίτσι!

(Στη σκηνή εισβάλλει ένας άντρας.)

**Γιώργης :** Μάνα, μάνα, είσαι εδώ;

**Μητροπολίτης Ευρίπου Γρηγόριος :** Ποιος είσαι του λόγου σου; Γιατί είναι τα ρούχα σου ματωμένα;

**Γιώργης :** Συγχώρα με, Δέσποτα. Είμαι ο Γιώργης, ο γιος του ράφτη. Είμαι ο αδερφός της Αντιγόνης.

**Χαλκιδέα :** Λεβέντη μου, ευτυχώς που ήρθες! Έμαθες το κακό που μας βρήκε;

**Γιώργης :** Έμαθα, μάνα, έννοια σου. Όταν βγήκαν από το σπίτι, έπεσαν πάνω μου! Τους αιφνιδίασα και με το μαχαίρι μου σκότωσα τους δύο και τραυμάτισα τον τρίτο. Λευτέρωσα την Αντιγόνη και τρέξαμε να κρυφτούμε!

**Χαλκιδέα :** Μπράβο, Γιώργη μου! Δόξα να έχει ο Θεός!

**Μητροπολίτης Ευρίπου Γρηγόριος :** Φοβάμαι ότι οι άνθρωποι του Μπέη, θα έρθουν για εκδίκηση! Πρέπει να φύγετε από την πόλη, παιδιά μου!

**Χαλκιδέα :** Πώς θα γλιτώσουμε; Οι Τούρκοι θα λυσσάζουν!

**Γιώργης :** Δέσποτα, μπορείς να μας βοηθήσεις;

**Μητροπολίτης Ευρίπου Γρηγόριος :** Ναι, παιδιά μου. Πηγαίνατε να φέρετε την Αντιγόνη μέσα. Θα σας κρύψω εδώ. Το βράδυ θα φύγετε με μια βάρκα, θα κρυφτείτε στη Νάξο. Από εκεί θα φύγετε για τη Μάνη κι έχει ο Θεός...

**Χαλκιδέα :** Σε ευχαριστούμε, Δέσποτα!

**Γιώργης :** Φιλώ το χέρι σου, Δέσποτα!

(Η γυναίκα και ο γιος της φεύγουν από τη σκηνή)

**Μητροπολίτης Ευρίπου Γρηγόριος :** Θεέ μου, για πόσο ακόμα θα υποφέρουμε; Ελέησε τα παιδιά σου, Παναγιά μου!

(Ο Μητροπολίτης περίλυπος πέφτει σε συλλογισμό κι ο Χαλκιδέος φεύγει.)

## ΣΚΗΝΗ 2

**Αφηγητής 1 :** Αυτά και άλλα τόσα ζούσαν οι Ευβοιώτες κι όλοι οι Έλληνες.

**Αφηγητής 2 :** Χιλιάδες αθώοι άνθρωποι έχασαν τη ζωή τους, χιλιάδες κοριτσόπουλα ατιμάστηκαν, αμέτρητα τα παιδιά που έγιναν σκλάβοι των Αγαρηνών.

**Αφηγητής 1 :** Άλλος γιατί δεν ξούρισε καλά τον Τούρκο, άλλος γιατί το ψωμί που τους πούλησε δεν τους φάνηκε φρέσκο, άλλος για καλαμπούρι... σφάζονταν σαν τα αρνιά.

**Αφηγητής 2 :** Και οι Έλληνες υπέμεναν. Υπέμεναν και περίμεναν την ώρα του ξεσηκωμού.

(Ο Μητροπολίτης Ευρίπου μιλάει με τον Μητροπολίτη Καρύστου)

**Μητροπολίτης Ευρίπου Γρηγόριος :** Χαίρομαι που σε βλέπω, αδερφέ μου Νεόφυτε!

**Μητροπολίτης Καρύστου Νεόφυτος :** Κι εγώ χαίρομαι, αδερφέ Γρηγόριε! Μα, πες μου, τι είναι αυτό το σπουδαίου που μου μήνυσε να έρθω να ακούσω;

**Μητροπολίτης Ευρίπου Γρηγόριος :** Πες μου, πώς είναι τα πράγματα στην Κάρυστο;

**Μητροπολίτης Καρύστου Νεόφυτος :** Πώς να είναι; Μαύρα. Δυστυχία. Οι Τούρκοι γίνονται κάθε μέρα και χειρότεροι.

Βλέπεις... τόσα χρόνια σκλάβους μας έχουν, δε μας λογαριάζουν για ανθρώπους.

**Μητροπολίτης Ευρίπου Γρηγόριος :** Και οι Έλληνες;

**Μητροπολίτης Καρύστου Νεόφυτος :** Είναι καμπόσοι βολεμένοι με τη μοίρα του ραγιά. Είναι κάτι λίγοι, προδότες του Έθνους, που συνεργάζονται μαζί τους! Οι πιο πολλοί όμως ζουν σαν το θηρίο στο κλουβί και περιμένουν να έρθει η ώρα της Λευτεριάς. Μακάρι να 'ρθει και σύντομα.

**Μητροπολίτης Ευρίπου Γρηγόριος :** Ήρθε, αδερφέ μου! Γι' αυτό σε κάλεσα!

**Μητροπολίτης Καρύστου Νεόφυτος :** Ήρθε;

**Μητροπολίτης Ευρίπου Γρηγόριος :** Άκου, εδώ και καιρό έχουμε φτιάξει μια μυστική οργάνωση. Κανείς δε ξέρει τον Αρχηγό της στα σίγουρα, λένε ότι είναι ο Τσάρος ο ίδιος! Οργανώνουμε τον ξεσηκωμό των Ελλήνων. Έχεις κουράγιο, έχεις καρδιά να ξεσηκώσεις την Κάρυστο;

**Μητροπολίτης Καρύστου Νεόφυτος :** Αν έχω, λέει! Τι χαρμόсуна νέα είναι αυτά! Οι Καρυστινοί είναι παλικάρια! Ο καπετάν – Κριεζώτης είναι λεβέντης! Όρισέ μου πότε θες να είμαστε έτοιμοι και θα είμαστε!

**Μητροπολίτης Ευρίπου Γρηγόριος :** Στα μέσα τ' Απρίλη!

**Μητροπολίτης Καρύστου Νεόφυτος :** Στα μέσα του Απρίλη η λευτεριά θα έρθει! Με τη βοήθεια του Θεού μας όλα θα πάνε καλά!

(Ο Μητροπολίτης Καρύστου φεύγει γρήγορα κι ο Μητροπολίτης Ευρίπου μένει σκεπτικός)

**Αφηγητής 3 :** Σύντομα οι δύο Μητροπολίτες βρήκαν τρόπο και οργάνωσαν αρκετούς Ευβοιώτες. Τους ετοίμασαν για τη μεγάλη ώρα.

**Αφηγητής 4 :** Και ήρθε η ώρα του ξεσηκωμού! 8 του Απρίλη του 1821 ήτανε και πρώτη από όλους ξεσηκώθηκε η Ιστιαία!

**Αφηγητής 3 :** Που τότε λεγότανε Ξηροχώρι... αλλά έπρεπε να λέγεται Λεβεντοχώρι!

### **ΣΚΗΝΗ 3**

**Αφηγητής 3 :** Δεν είναι εύκολη δουλειά η λευτεριά γι' αυτό και δεν αξίζει σε όλους.

**Αφηγητής 4 :** Οι Ευβοιώτες χρειάστηκαν μεγάλο αγώνα για να περιορίσουν τους Τούρκους μέσα στα κάστρα.

**Αφηγητής 3 :** Άντρες, γυναίκες και παιδιά έτρεξαν στον αγώνα. Πολλοί από αυτούς χάθηκαν από το μαχαίρι του Αγαρηνού. Θυσία για να ποτιστεί με το αίμα τους το δέντρο της λευτεριάς.

**Αφηγητής 4 :** Κάποιοι όμως ξεχώρισαν, με πρώτο και καλύτερο τον Αγγελή Γοβγιό, το λιοντάρι της Λίμνης!

(Ελληνες επαναστάτες είναι μαζεμένοι και μιλούν)

**Στρατιώτης 1 :** Πάλι καλά που ανέλαβες εσύ, αρχηγέ Αγγελή Γοβγίνα!

**Γυναίκα 1 :** Με τούτον τον ακαμάτη που είχαμε πρωτύτερα, τον Βερούση Μουτσινά, κοντέψαμε να χάσουμε ακόμα και τα παιδιά μας!

**Στρατιώτης 2 :** Και είναι και ξάδερφος του Οδυσσέα Ανδρούτσου, τρομάρα του!

**Αγγελής Γοβγιός :** Δεν είναι ώρα για τέτοιες κουβέντες. Ο αγώνας είναι δύσκολος και η πατρίδα μάς έχει όλους ανάγκη. Οι Τούρκοι στο νησί μας είναι πάρα πολλοί και το κάστρο της Χαλκίδας δύσκολα θα πέσει.

**Στρατιώτης 1 :** Κι αν είναι; Ποιος τους λογαριάζει; Σαν βλέπω εσένα, αητέ της Εύβοιας, να πολεμάς, παίρνω θάρρος και γίνομαι θεριό!

**Γυναίκα 1 :** Εσύ κι ο Κώτσος, αδερφέ Αγγελή, είστε οι ήρωές μας! Νικήσατε στη Μάνικα, στα Βρυσάκια, στα Δύο Βουνά! Όλο το νησί για εσάς μιλάει!

**Αγγελής Γοβγιός :** Τίποτα δε θα κάναμε μόνοι μας. Όλοι μαζί θα διώξουμε τους Τούρκους από το νησί μας! Με τη βοήθεια του Θεού η πατρίδα θα λευτερωθεί!

**Γυναίκα 1 :** Συ, θα τη λευτερώσεις!

**Αγγελής Γοβγιός :** Τίποτα δε θα γίνει, αν δεν το θέλει ο Θεός! Εγώ ένα πράγμα έχω ζητήσει από το Μεγαλοδύναμο. Αν είναι να χαθώ νέος, να χαθώ πολεμώντας, να χαθώ λεύτερος Έλληνας, να χαθώ για κάτι μεγάλο!

**Στρατιώτης 1, 2 και Γυναίκα :** ΖΗΤΩ Ο ΣΤΡΑΤΗΓΟΣ!!!

(Φεύγουν όλοι μαζί αγκαλιασμένοι!)

**Αφηγητής 3 :** Κι έγινε όπως το ήθελε ο αρχηγός Αγγελής.

**Αφηγητής 4 :** Σκοτώθηκε σε μάχη το Μάρτη του 1822, στα Δυο Βουνά.

**Αφηγητής 3 :** Με μπαμπεσιά τον φάγανε οι Αγαρηνοί. Και δίπλα του έπεσε ο αδερφός του ο Αναγνωστάκης κι φίλος του ο Κώτσος.

**Αφηγητής 4 :** Τι να πει κανείς στη μάνα του; Να κλάψει για τα παιδιά της ή να χαμογελά γιατί ο Θεός τους κάλεσε κοντά του; ΉΡΩΕΣ!

**Αφηγητής 3 :** Ευτυχώς μετά τον Αγγελή ανέλαβε την αρχηγία ο Νικόλαος Κριεζώτης. Ευτυχώς που ήταν κι αυτός!

**Αφηγητής 4 :** Κι ευλογία για το νησί ο Δεσπότης της Καρυστίας! Αυτός οργάνωσε την επανάσταση στον Νότο, αυτός κάλεσε τους οπλαρχηγούς του Μοριά να διώξουν τους Τούρκους!

**Αφηγητής 3 :** Κι εκείνοι στείλανε τον καλύτερο, τον Ηλία τον Μαυρομιχάλη, του Πετρόμπεη τον γιο! Τον Ηλία, τον Ήλιο της Επανάστασης!

## **ΣΚΗΝΗ 4**

**Αφηγητής 5 :** 5 Γενάρη του 1822 ήταν όταν ήρθε στην Εύβοια ο Ηλίας Μαυρομιχάλης.

**Αφηγητής 6 :** 600 Μανιάτες έφερε μαζί του, που ξέρανε τον πόλεμο καλύτερα από όλους!

**Αφηγητής 5 :** Τρόμαξαν οι Τούρκοι, σαν το έμαθαν!

**Αφηγητής 6 :** Ήταν όμως πολλοί οι Τούρκοι στην Εύβοια. Πάρα πολλοί. Κοντά 350 χρόνια κατσικωμένοι στο νησί, είχαν αφανίσει τους Έλληνες, δεν είχαν αφήσει πέτρα πάνω στην πέτρα!

**Αφηγητής 5 :** Σαν τις ακρίδες πέσανε πάνω μας και μας τρώγανε το βιος και τις φαμίλιες.

**Αφηγητής 6 :** Χιλιάδες ήταν αυτοί που τρέξανε να χτυπήσουνε τον μικρό στρατό του Ηλία.

**Αφηγητής 5 :** Μα, κι ο Ηλίας δεν έμεινε άπραγος. Στα Στύρα τους έδωσε ένα καλό μάθημα.

**Αφηγητής 6 :** Όμως ήρθε και η ώρα η δύσκολη, ατέλειωτο το ασκέρι του Ομέρ της Καρύστου, κι ο Ηλίας προσεύχεται για να του δώσει ο Θεός δύναμη και κουράγιο.

(Ο Ηλίας Μαυρομιχάλης είναι γονατιστός και προσεύχεται)

**Ηλίας Μαυρομιχάλης :** Δώσε μου φώτιση, Παναγιά μου, να κάνω το σωστό, να σώσω τον τόπο μου από τους Τούρκους...

*(Την ώρα εκείνη μπαίνουν στη σκηνή δύο γυναίκες, μια γριά και μια νέα κοπέλα)*

**Κοπέλα :** Μάνα, δες, αυτός δεν είναι;

**Γριά :** Αυτός είναι. Όπως ακριβώς μας τον έχουν περιγράψει. Λεβέντης και λάμπει σαν τον Ήλιο!

**Κοπέλα :** Κι από τον Ήλιο πιο λαμπερός κι από τον Απόλλωνα πιο όμορφος! Έτσι μας λέγανε κι έτσι είναι!

**Ηλίας Μαυρομιχάλης :** Ποιες είστε εσείς; Τι θέλετε εδώ, κυράδες; Φύγετε, από ώρα σε ώρα ζυγώνουν οι Τούρκοι!

**Γριά :** Δεν τους φοβόμαστε εμείς τους Τούρκους!

**Κοπέλα :** Συ δεν είσαι ο Ηλίας ο Μαυρομιχάλης, ο ελευθερωτής μας;

**Ηλίας Μαυρομιχάλης :** ΧΑΧΑΧΑ! Εγώ, κοπέλα μου, δε θα ελευθερώσω κανέναν! Όμως όλοι μαζί θα λευτερώσουμε την πατρίδα!

**Γριά :** Από το στόμα σου και στου Θεού το αυτί!

**Κοπέλα :** Τι κάνεις εδώ μόνος σου; Πού είναι οι πολεμιστές σου;

**Ηλίας Μαυρομιχάλης :** Περιμένω τον Κριεζώτη, έχουμε μια κουβέντα να κάνουμε.

**Γριά :** Να φεύγουμε τότε.

**Ηλίας Μαυρομιχάλης :** Στάσου, κυρά. Είστε από αυτά τα μέρη;

**Κοπέλα :** Ναι, από εδώ είμαστε. Είμαστε η κόρη και η γυναίκα του παπα-Τάσου, που σφάξανε οι Τούρκοι πριν 10 χρόνια γιατί δεν τους έδωσε το Ευαγγέλιο για να το κάψουν στο τζάκι!

**Ηλίας Μαυρομιχάλης :** Ωραία. Τότε πες μου, κυρά, ξέρεις κανένα μέρος εδώ που να είναι στενό, να πάω με τα παλικάρια μου να κάνουμε ταμπούρια;

**Γριά :** Το μέρος εδώ δεν είναι κατάλληλο. Ξέρω όμως ένα μέρος που είναι στενό για αυτούς που είναι μέσα του. Κι αν δεν είναι το καλύτερο ταμπούρι, είναι το πιο φωτεινό κι όμορφο σημείο του τόπου μας!

**Ηλίας Μαυρομιχάλης :** Μιλάς σαν γραμματιζούμενη γυναίκα εσύ.

**Κοπέλα :** Ο παπα-Τάσος, όταν ζούσε, μας διάβαζε κάτι περίεργα βιβλία γεμάτα ιστορίες από το παρελθόν μας. Η μάνα μου τα θυμάται όλα με το νι και με το σίγμα!

**Γριά :** Άκου, παλικάρι μου, κάποτε από τα μέρη σου ήταν ένας βασιλιάς. Λεωνίδα τον έλεγαν. Όταν επιτέθηκαν στην πατρίδα οι Πέρσες, για να ξυπνήσει και να ενώσει τους συμπατριώτες τους στάθηκε να πολεμήσει σε ένα πέρασμα, το λέγανε Θερμοπύλες.

**Κοπέλα :** Ο παπα-Τάσος, όσο ζούσε, μας έλεγε ότι οι Θερμοπύλες του τόπου μας είναι ο Κοκκινόμυλος ο παλιός

ανεμόμυλος των Στύρων, το πιο φωτεινό και το πιο όμορφο ταμπούρι!

**Γριά :** Ρώτησες ποιο είναι το πιο στενό ταμπούρι. Ο Κοκκινόμυλος είναι το πιο γερό κι όμορφο, από εκεί θα σε βλέπουν όλοι! Τώρα, που ξέρεις, κάνε ό,τι σε φωτίσει ο Θεός!

**Ηλίας Μαυρομιχάλης :** Σας ευχαριστώ, κυράδες! Τα λόγια σας μου καθάρισαν το μυαλό! Έχετε γεια!

**Κοπέλα :** Έχε γεια, Ήλιε του Μοριά! «Ή ταν ή επί τας!» Έτσι λέγανε οι μανάδες της Μάνης τα παλιά τα χρόνια!

(Οι γυναίκες φεύγουν. Στη σκηνή μπαίνει ο Κριεζώτης)

**Κριεζώτης :** Ηλία, εδώ είσαι;

**Ηλίας Μαυρομιχάλης :** Σε περίμενα, όπως μου είπες. Πες μου τι με θες.

**Κριεζώτης :** Ηλία, δεν είναι καλά τα πράγματα. Οι Τούρκοι μας έχουν περικυκλώσει. Πρέπει να φύγουμε. Τα παλικάρια μου κρατάνε ακόμα το πέρασμα. Προλαβαίνουμε να φύγουμε.

**Ηλίας Μαυρομιχάλης :** Δεν ήρθα για να φύγω σαν κυνηγημένος, Κριεζώτη!

**Κριεζώτης :** Μα, δεν τα παρατάμε! Θα συνεχίσουμε τον αγώνα άλλη μέρα, με περισσότερους άνδρες, σε τόπο που θα μας ευνοεί!

**Ηλίας Μαυρομιχάλης :** Στα μέρη μου το έχουμε παράδοση να μην τρέχουμε να κρυφτούμε από τους εχθρούς. Θα μείνουμε και θα πολεμήσουμε!

**Κριεζώτης :** Σε παρακαλώ, μην παίρνεις στο λαιμό σου τόσους ανθρώπους, Ηλία! Σκέψου τις ζωές τους, σκέψου τη δική σου!

**Ηλίας Μαυρομιχάλης :** Τα έχω σκεφτεί όλα καλά. Εγώ θα σταθώ να πολεμήσω στον Κοκκινόμυλο! Θα μείνω έστω και μόνος μου. Όποιος θέλει, ας μείνει μαζί μου. Για την λευτεριά πολεμάμε, Νικόλα, λεύτεροι είναι όλοι να αποφασίσουν τι θα κάνουν! Εγώ, σαν λεύτερος Έλληνας, αποφάσισα να ακούσω τις γυναίκες του τόπου μου! Και οι γυναίκες στα μέρη μου ένα μας λένε : «Ή ταν ή επί τας!»

**Κριεζώτης :** Όπως διατάξεις, Στρατηγέ μου! Ας είναι για καλό όλα αυτά! Αν προλάβω, θα έρθω να σε βοηθήσω να γλιτώσετε!

**Ηλίας Μαυρομιχάλης :** Στο καλό, Στρατηγέ!

*(Ο Κριεζώτης φεύγει από τη σκηνή. Μένει μόνο ο Ηλίας Μαυρομιχάλης συλλογισμένος.)*

**Αφηγητής 7 :** Κάλεσε τους Μανιάτες ο Ηλίας να σταθούν να πολεμήσουν στο πλευρό του, να φυλάξουν τις δικές τους Θερμοπύλες.

**Αφηγητής 8 :** Εφτά σταθήκανε. Εφτά σύντροφοι, πιστοί σε αυτόν ως τον θάνατο!

**Αφηγητής 7 :** Έτρεξαν στον Κοκκινόμυλο. Έφτιαξαν γερό ταμπούρι, πήραν πολλά βόλια να σταματήσουν τους Τούρκους.

**Αφηγητής 8 :** Μα, ήταν τόσοι πολλοί... Σαν τους Μήδους ήταν, αμέτρητοι!

**Αφηγητής 7 :** Για δύο ώρες τους θέριζαν τους Τούρκους! Δεκάδες τα νεκρά κουφάρια που σκόρπησαν μπροστά στον Κοκκινόμυλο.

**Αφηγητής 8 :** Κι όταν τέλειωσαν τα βόλια, τους χτύπαγαν με τις πέτρες! Τότε λαβώθηκε ο Ηλίας...

**Αφηγητής 7 :** Μόνη λύση η έξοδος. Ο Κριεζώτης δεν πρόλαβε να τους σώσει.

**Αφηγητής 8 :** Τότε πέσανε τα παλικάρια. Ήρωες με το σπαθί στο χέρι.

**Αφηγητής 7 :** Ένας μόνο γλίτωσε και είπε στους Μανιάτες ότι ο Ηλίας χάθηκε σαν νέος Λεωνίδας...

**Αφηγητής 8 :** Κι όμως, η θυσία του δεν είχε πάει χαμένη! Ήταν ο σπόρος που φύτεψε στα σπλάχνα πολλών τον πόθο για τη λευτεριά!

**Αφηγητής 7 :** «Ήταν ή επί τας!»

**Αφηγητής 8 :** «Ελευθερία ή Θάνατος!»

**Αφηγητής 7 :** Κι ο αγώνας για λευτεριά συνεχιζόταν.

## ΣΚΗΝΗ 5

*(Μπαίνει στη σκηνή ο Κριεζώτης μαζί με μια γυναίκα.)*

**Κριεζώτης :** Αύριο φεύγω για την Αθήνα. Ο Καραϊσκάκης μου ανέθεσε την υπεράσπιση της Ακρόπολης. Πρέπει να συγκεντρώσω κι όσους περισσότερους στρατιώτες μπορώ.

**Γυναίκα :** Καπετάνιε μου, έχω ειδοποιήσει όσους άντρες έχουν απομείνει στην πόλη. Οι περισσότεροι είναι ήδη στον Αγώνα. Λίγοι μείνανε, οι πιο πολλοί είναι γέροι ή νέα παιδιά, αμούστακα ακόμα. Όσοι είναι να έρθουν, θα έρθουν σύντομα.

**Κριεζώτης :** Τέτοιες ώρες όλοι πρέπει να παίρνουμε τα όπλα. Όποιος μπορεί να κρατήσει όπλο, μπορεί και να λευτερώσει τούτη την ιερή γη!

**Κωνσταντής :** Καπετάνιε, εδώ είσαι;

**Κριεζώτης :** Ποιος είσαι εσύ;

**Γυναίκα :** Είναι ο Κωνσταντής, το στερνοπούλι μου. Δεν έχει πάει ακόμα 15 χρονών.

**Κωνσταντής :** Καπετάνιε, έμαθα ότι ψάχνεις εθελοντές να σε βοηθήσουν στον αγώνα.

**Κριεζώτης :** Ναι, ψάχνω. Θα πάμε να κρατήσουμε την Ακρόπολη. Αύριο ξεκινάμε!

**Κωνσταντής :** Εγώ, Καπετάνιε!

**Γυναίκα :** Τι εσύ;

**Κωνσταντής :** Εγώ θα έρθω μαζί σου. Θέλω να γίνω στρατιώτης στις διαταγές σου!

**Γυναίκα :** Άντε, βρε νιάνιαρο. Μην τον ακούς, καπετάνιε, μικρό παιδί είναι, παλαβομάρες λέει. Από τότε που κρέμασαν οι Τούρκοι τον πατέρα του όλο κάτι τέτοια μας αραδιάζει.

**Κριεζώτης :** Δε μου λες, βρε, γιατί θες να πολεμήσεις;

**Κωνσταντής :** Θέλει και ρώτημα; 9 χρονών ήμουν, όταν είδα τον πατέρα μου να τον κρεμάνε οι Τούρκοι στο Κάστρο του Καράμπαμπα. Τα αδέρφια μου πήραν τα όπλα από την πρώτη μέρα, ο μεγάλος αδερφός μου σκοτώθηκε στο Αλιβέρι. Θέλω κι εγώ εκδίκηση!

**Γυναίκα :** Μην τον ακούς, Καπετάνιε μου! Παιδί είναι ακόμα!

**Κριεζώτης :** Παιδί στα δικά σου μάτια. Εγώ μπροστά μου βλέπω έναν φλογερό πατριώτη! *(απευθυνόμενος στον Κωνσταντή)* Λοιπόν, χωρίς πολλά λόγια, θα έρθεις μαζί μου αφού το θες αλλά μόνο με μια προϋπόθεση : να πάρεις την ευχή της μάνας σου.

**Κωνσταντής :** Με μεγάλη μου χαρά, Καπετάνιο! *(κοιτάζει τη μάνα του)* Μάνα, μου δίνεις την ευχή σου;

**Γυναίκα :** Λογικέψου, βρε παιδάκι μου. Μόνο εσένα έχω. Μικρός είσαι ακόμα! Πώς θα πας στον πόλεμο;

**Κωνσταντής :** Μάνα, σε ξαναρωτάω : Μου δίνεις την ευχή σου;

**Γυναίκα :** Βρε Κωνσταντή μου, λογικέψου! Σκέψου κι εμένα λίγο. Τι θα απογίνω μόνη κι έρημη;

**Κωνσταντής :** Μάνα, η πατρίδα θα σε συντροφεύει. Μου δίνεις την ευχή σου να πάω στον πόλεμο, να εκδικηθώ για τον θάνατο του πατέρα μου και του αδερφού μου; Δώσε μου την ευχή σου κι εγώ σου υπόσχομαι ότι θα γυρίσω, όταν η πατρίδα μας γίνει πάλι λεύτερη!

**Γυναίκα :** Στη δίνω την ευχή μου, παιδάκι μου. Η Παναγιά μαζί σου!

**Κριεζώτης :** Να είσαι καλά, γυναίκα. Και σου υπόσχομαι ότι ο γιος σου θα γυρίσει πίσω. Κι από την Ακρόπολη δε θα μας διώξει κανείς, μόνο δεμένους θα μας πάρουν από εκεί!

**Γυναίκα :** Στο καλό, καπετάνιε μου! Εύχομαι η πατρίδα κάποτε να σας ξεπληρώσει για το καλό που κάνετε για εμάς!

**Αφηγητής 9 :** Κι έγινε όπως το είπε ο Κριεζώτης.

**Αφηγητής 10 :** 9 μήνες κράτησε την Ακρόπολη με τα παλικάρια του ο Αγγελής.

**Αφηγητής 9 :** Κι όταν τέλειωσαν τα πολεμοφόδια και κάθε προσπάθεια να τους ενισχύσουν απέτυχε, οι Τούρκοι κατέλαβαν τον Παρθενώνα.

**Αφηγητής 10 :** Μόνο που ο Κριεζώτης δεν δέχτηκε να παραδοθεί. Δεμένο τον πήραν οι φίλοι του από εκεί.

**Αφηγητής 9 :** Μα, ο Κωνσταντής δε γύρισε στη μάνα του.

## **ΣΚΗΝΗ 6**

**Αφηγητής 11 :** Κάποτε ο Θεόδωρος Κολοκοτρώνης είπε «Είδα ένα όνειρο ότι ο Θεός υπέγραφε ένα συμβόλαιο, την ελευθερία της Ελλάδος, και ο Θεός την υπογραφή του δεν την παίρνει πίσω».

**Αφηγητής 12 :** Κι ο λόγος του Κολοκοτρώνη αποδείχτηκε προφητικός. Έστω κι αν χρειάστηκε να περάσουν τόσες δυστυχίες οι Έλληνες, έστω κι αν χάθηκαν στον αγώνα 800.000 ψυχές.

**Αφηγητής 11 :** Αφού έτσι ήταν το θέλημα του Θεού, η λευτεριά ήρθε!

**Αφηγητής 12:** Όσο κι αν δεν το ήθελαν οι ξένοι, όσο κι αν καμπόσοι δικοί μας θέλησαν να μας καταστρέψουν με τους εγωισμούς και την αρχομανία τους στον Εμφύλιο, η Ελλάδα λευτερώθηκε!

**Αφηγητής 11 :** Η Εύβοια ήταν ένα από τα πρώτα εδάφη που λευτερώθηκαν από τους Τούρκους! Μικρή πατρίδα στην αρχή, μα, για αρχή, μεγάλη!

**Αφηγητής 12 :** Στις 23 του Μάρτη του 1833 η Χαλκίδα παραδόθηκε κι επίσημα στους Έλληνες.

**Αφηγητής 11 :** Και τώρα έχει σημάνει η ώρα της επίσημης παράδοσης του νησιού στην Ελλάδα. Οι ετοιμασίες για τη γιορτή κορυφώνονται!

(Μπαίνει στη σκηνή ο Μητροπολίτης Ευρίπου και μια γυναίκα)

**Μητροπολίτης Ευρίπου Γρηγόριος :** Μεγάλη μέρα αυτή, Αγγελική μου! Μεγάλη μέρα!

**Αγγελική :** Νιώθω πως αναπνέω αλλιώτικα, Δέσποτα! Νιώθω τον αέρα της Λευτεριάς!

**Μητροπολίτης Ευρίπου Γρηγόριος :** Λευτεριά μισή. Κουτσορευμένη, Αγγελική!

**Αγγελική :** Ναι, αλλά έγινε η αρχή. Ξύπνησε ο ραγιάς! Σύντομα και η Θεσσαλία και η Μακεδονία θα γίνουν και πάλι εδάφη

ελληνικά, χριστιανικά, λεύτερα! Ποιος ξέρει; Μια μέρα και η Πόλη!

**Μητροπολίτης Ευρίπου Γρηγόριος :** Μακάρι ο Θεός να δώσει. Μακάρι.

**Αγγελική :** Για να δώσει ο Θεός δεν πρέπει να ξεχάσουμε τα αδέρφια που χάσαμε , Δέσποτά μου!

**Μητροπολίτης Ευρίπου Γρηγόριος :** Πώς να ξεχάσουμε; Ποιους να ξεχάσουμε; Τον Ηλία Μαυρομιχάλη που τον σκότωσαν στα Στύρα; Τον Ηγούμενο Παΐσιο που τον σούβλισαν στα χωριά της Κύμης; Το Γοβγινό; Τον Κώτσο; Ποιος μπορεί να τους ξεχάσει;

(Μπαίνει μια γυναίκα και μιλάει στον Μητροπολίτη)

**Γυναίκα :** Δέσποτα, την ευχή σου!

**Μητροπολίτης Ευρίπου Γρηγόριος :** Ο Θεός μαζί σου, Μαρία μου. Τι κάνεις; Έχεις κανένα νέο από τον Κωνσταντή;

**Γυναίκα :** Όχι, Δέσποτα... Χρόνια τώρα δεν έχω μάθει το παραμικρό. Όλοι οι ζωντανοί γύρισαν στις φαμίλιες τους. Για τον Κωνσταντή κανείς δεν έμαθε τίποτα.

**Μητροπολίτης Ευρίπου Γρηγόριος :** Κουράγιο, Μαρία μου.

**Αγγελική :** Δέσποτα, έρχεται ο Κριεζώτης!

*(Μπαίνει ο Κριεζώτης με έναν στρατιώτη κι έναν ντυμένο με επίσημα ρούχα)*

**Μητροπολίτης Ευρίπου Γρηγόριος :** Καλώς τους! Καλώς τους ελευθερωτές της πατρίδας!

**Κριεζώτης :** Την ευλογία σου, Δέσποτα! Σας παρουσιάζω τον κ. Ιάκωβο Ρίζο Νερουλό, επίτροπος του βασιλιά Όθωνα και Υπουργό Παιδείας και Θρησκευμάτων.

**Ιάκωβος Ρίζος Νερουλός :** Δέσποτα, είμαι στην ευχάριστη θέση να σας ανακοινώσω ότι πριν από λίγη ώρα παραδόθηκαν σε εμένα, στο όνομα του Βασιλιά Όθωνα και του Ελληνικού Έθνους, τα κλειδιά του Κάστρου της Χαλκίδας. Η Χαλκίδα και η Εύβοια γενικότερα είναι πλέον κι επίσημα ελεύθερη!

**Μητροπολίτης Ευρίπου Γρηγόριος :** Σας ευχαριστώ πολύ! Εύχομαι ο Θεός να προστατεύει τον Βασιλέα Όθωνα και το Ελληνικό Έθνος!

**Ιάκωβος Ρίζος Νερουλός :** Ασφαλώς! Και να είστε βέβαιος ότι από σήμερα μια νέα ημέρα ξημερώνει για την πατρίδα μας! Μια μέρα που η ελευθερία και η δικαιοσύνη θα αρχίσουν τη βασιλεία τους και η βασιλεία αυτή δε θα σταματήσει ποτέ ξανά!

**Μητροπολίτης Ευρίπου Γρηγόριος :** Μακάρι!

*(Ο Κριεζώτης κοιτάζει την Μαρία)*

**Κριεζώτης :** Εσένα, κυρά, κάπου σε ξέρω.

**Ιάκωβος Ρίζος Νερουλός :** Και παρατηρώ ότι δεν είστε ιδιαίτερα χαρούμενη.

**Γυναίκα :** *(Κοιτάζοντας τον Κριεζώτη)* Αλήθεια, καπετάνιε μου, δε με θυμάσαι; Είμαι η μάνα του Κωνσταντή. Κάποτε σου εμπιστεύτηκα το παιδί μου για να το πάρεις μαζί στον πόλεμο. Χρόνια έχω να μάθω νέα του. Δεν ξέρω καν αν ζει ή αν πέθανε το βλαστάρι μου...

**Κωνσταντής :** Τόσο πολύ άλλαξα που δε με γνωρίζει η ίδια η μάνα μου;

**Μητροπολίτης Ευρίπου Γρηγόριος :** Κωνσταντή;

**Γυναίκα :** Παιδί μου! Γύρισε;

*(Μητέρα και γιος αγκαλιάζονται)*

**Κωνσταντής:** Γύρισα, μάνα! Γύρισα, όπως στο υποσχέθηκα!  
Γύρισα τώρα που η πατρίδα είναι πια ελεύθερη!

**Μητροπολίτης Ευρίπου Γρηγόριος :** Ευλογημένος να είσαι,  
παλικάρι μου! Ευλογημένο να είναι και το νησί μας που βγάζει  
τέτοιους νέους!

**Μητροπολίτης Ευρίπου Γρηγόριος :** Ευλογημένος να είσαι,  
παλικάρι μου! Ευλογημένο να είναι και το νησί μας που βγάζει  
τέτοιους νέους!

**Ελλάδα** Εδώ στο Ελληνικό το χώμα, το στοιχειωμένο και ιερό,  
που το ίδιο χώμα μένει ακόμα απ' τον αρχαίο τον καιρό,

στο χώμα τούτο πάντα ανθούνε κι έχουν αθάνατη ζωή  
και μας θαμπώνουν, μας μεθούνε νεράιδες, ήρωες, θεοί.

Εδώ στο Ελληνικό το χώμα, το στοιχειωμένο κι ιερό,  
που το ίδιο χώμα μένει ακόμα απ' τον αρχαίο τον καιρό,

Είδα τη Νίκη τη μεγάλη, τη Νίκη τη παντοτινή,  
την είδα εμπρός μου να προβάλλει με φορεσιά ολοφωτεινή.

*Ανεβαίνουν όλοι οι ηθοποιοί στη σκηνή.*

**ΤΕΛΟΣ ΘΕΑΤΡΙΚΟΥ ΕΡΓΟΥ**